

1

ПОХОРОН І БУРИТО

Слоан

Гойдалка піді мною ритмічно поскрипувала. Пальцями ніг я упиралася в дощату підлогу ґанку й раз по раз відштовхувалася. Січень холодними мацаками пробирався під плед і навіть під шари одягу. Яка іронія долі: всередині я вже давно перетворилася на крижану брилу.

Погляд зачепився за понурий різдвяний вінок на зухвало-фіолетових дверях.

Давно пора його зняти.

Давно пора вертатися до роботи.

Давно пора піднятися нагору й нарешті нанести дезодорант.

Мені давно пора багато чого зробити. Просто кожне, навіть найпростіше завдання — як-от зайти в дім, піднятися сходами на другий поверх і щось там поробити — вимагало колосальних зусиль, не менших ніж сходження на Еверест.

Вибачай, Нокмауте, доведеться тобі й далі терпіти свою смердючу бібліотекарку.

Згадую, що треба дихати. Втягую повітря, воно холодним лезом розтинає легені. Це ж треба, доводиться нагадувати собі навіть про такі елементарні дії, як дихання. Горе отруює й розчавлює, навіть очікуване й неминуче.

Підношу до губ таткову чашку «Сльози сторони захисту» й підбадьорюю себе ранковим ковтком вина.

Решту дня мені світить провести в солодкавій задусі нокмаутського похоронного бюро, що його містяни, ще ті любителі чорного гумору, прозвали «Погасили каганці». Температура в приміщенні ніколи не опускається нижче за двадцять п'ять градусів, бо головні відвідувачі бюро — люди похилого віку, зазвичай мерзляки.

Видихаю. Повітря з моїх легень миттєво перетворюється на срібlistу хмарку. А коли воно розвіюється, я знову чітко бачу сусідський будинок — непоказний двоповерховий дім із бежевою обшивкою та невігядливим двориком.

Власне, більшість будівель на нашій вулиці блякнуть у порівнянні з нашим ексцентричним вікторіанським будинком: веранда по периметру, башточка, оздоблення. Проте ще більше цей контраст підкреслює порожнеча, що панує на сусідньому подвір'ї. За останній десяток років єдиною ознакою життя в тому обійсті були нерегулярні візити чужаків із газенокосаркою та ще менш регулярна поява його паскудного власника.

Дивно, що він і досі не продав чи не спалив того будинка дотла. Чи що ще там роблять непристойно багаті чоловіки з місцями, де зачаїлися тіні й таємниці їхнього минулого.

Мене бісить, що він і досі володіє будинком. Що він і досі навідується туди. Навіть із ночівлею. Нікому з нас не хотілося б волочити на собі той тягар спогадів. Нікому з нас не хотілося б мати спільну межу ділянок.

Скрипнули вхідні двері. На веранду вийшла мама.

Я завжди вважала Карен Волтон красунею. Навіть сьогодні, зі скорботою на лиці, вона прекрасна.

— Що скажеш? Не занадто?.. — мама повільно прокручується переді мною, демонструючи нову маленьку чорну сукню. Елегантний виріз-човник, довгі рукави, кокетлива спідничка з темним фатином і блискітками. А ідеальне біляве боб-каре мама доповнила оксамитовою пов'язкою.

Кілька днів тому Ліна, моя подруга, возила нас на шопінг. Шопінг, на якому ми купували одяг на похорон. Я обрала собі коротку трикотажну сукню чорного кольору, приталену,

з великими прихованими кишенями. Красива сукня, якої я нізащо не вдягну вдруге.

— Все супер, дуже гарно, — кажу я й задираю край пледа, мовляв, ходи сюди.

Мама вмощується поруч і гладить мені коліно. Я закутую нас обох у плед.

Ця гойдалка на веранді завжди була улюбленим місцем збору всієї родини. Ми з сестрою засідали тут після уроків, ділилися свіжими плітками, наминаючи смаколики. Батьки, незалежно від пори року, щотижня влаштовували тут Щасливу Годину. А на День подяки, вже після застілля, ми брали улюблені книжки, закутувалися в пледи й ще довго чілили на веранді.

Два роки тому батьки були вимушені переїхати у Вашингтон, поближче до таткових лікарів, і цей палац, пофарбований в оливкові, бузкові та темно-сині кольори, дістався мені. Я змалечку любила наш дім. І знала, що більше такого ніде на світі не знайти. От тільки прикро усвідомлювати, що наша родина не розростається, а зменшується.

— Ох, триндець, — зітхає мама.

— Що є, то є. Зате вигляд у нас нівроку, — завважую я.

— Бо ми Волтони!

Знову скриплять входні двері. До нас приєднується Мейв, моя сестра. Вона в простому чорному брючному костюмі та вовняному пальті. У руках — чашка чаю. Сестричка помітно виснажена. Після похорону спробую випитати, в чім річ, можливо, на особистому щось негаразд.

— А де Хлоя? — цікавиться мама.

Мейв зачухає очі:

— Вона звузила вибір до двох варіантів і заявила, що остаточне рішення потребує часу, — сестра вмощується на подушку біля мами.

Моя небога — модниця найвищого ґатунку. Точніше, найвищого ґатунку, який може дозволити собі провінційна дванадцятирічка на маминому утриманні.

Кілька хвилин ми гойдаємося в тиші, кожна занурена у власні спогади.

— А пам'ятаєте, як тато купив таку високу й пишну ялинку, що вона не пролазила у двері? — всміхнулася мама.

— Ще б пак! Так зародилася традиція ялинки на ґанку, — озвалася Мейв.

Відчуваю докір провини. Цьогоріч я не ставила ялинки. Ні на веранді, ні в домі. Добре, що купила той віночок на шкільному благодійному ярмарку й почепила на двері. Рак вніс свої корективи в наші сімейні плани.

Я пообіцяла собі, що на наступне Різдво все надолужу. Тут буде повна хата людей, сміху, печива, випивки й погано запакованих подарунків. Тут буде повна хата життя.

Саме цього хотів татко. Знати, що життя триває, хай навіть його самого нам страшенно бракує.

— За мотиваційні промови в нас відповідав тато, — каже мама, — але я пообіцяла йому, що буду старатися. Отже, що я пропоную: ми поїдемо в похоронне бюро й влаштуємо найкращий в історії цього містечка похорон. Ми будемо сміятися, голосити й згадувати, як же нам пощастило прожити з ним усі ці роки, хай скільки їх відміряла доля.

Ми з Мейв киваємо, хоча в очах уже стоять сльози. Я кліпаю, щоб не зронити жодної. Мамі з сестрою і без того тяжко, тільки мого потопа смутку тут бракувало.

— Я не чую вашого «так, бляха!», — не вгаває мама.

— Так, бляха, — ледь не схлипуємо ми з сестрою.

Мама по черзі змірює обох докірливим поглядом:

— Взагалі не переконали.

— О-о-о, ну вибач, що ми без ентузіазму йдемо на похорон рідного батька, — сухо відказую я.

Мама дістає зі складок сукні рожеву фляжку:

— На, трохи попустить.

— Ще й десятої ранку нема! — ахкає Мейв.

— І в мене тут вино, — показую на чашку.

Мама простягає дівчачу-предівчачу фляжку сестрі:

— Як казав тато, ми не зможемо пити весь день, якщо не почнемо просто зараз.

— Гаразд, — зітхає Мейв, — але якщо ми почнемо пити просто зараз, доведеться викликати таксі.

— За це й вип'ємо, — кажу.

— За татка, — Мейв сьорбає, кривиться й повертає фляжку мамі.

Мама здійсмає її в мовчазному тості.

Грюкають двері, на ґанок вискакує Хлоя: візерунчасті колготи, фіолетові атласні шорти, трикотажний гольф. Темне волосся розділене на маківці на два вузлики. Судячи з усього, Мейв сьогодні програла битву за скромний макіяж, бо на Хлоїних повіках — щільний шар темно-фіолетових тіней.

— Як думаєте, — запитує мала, позуючи, — я ж не буду перебирати на себе забагато уваги? Не хочу відволікати всіх від дідуня.

— Господи, помилуй, — бурмоче собі під носа Мейв і ще раз прикладається до маминої фляжки.

— Сонечко, ти неперевершена, — запевняє свою єдину внучку мама.

— Дякую, я в курсі, — Хлоя виконує модельний оберт.

Наступною на ґанку з'являється пухнаста, вічно сердита кішка. Вона надалася в комплекті з будинком. Цю напівдику торбу бліх спершу охрестили Леді Мілдред Нявінгтон. З часом ім'я скоротили до Міллі Няв-Нявкало. Станом на сьогодні, коли я по двадцять разів на день кричу, щоб вона не якорила кігтями в оббивку дивана, то використовую кличку Няв-Няв або просто Ну-Зараза.

— Няв-Няв, ану бігом зайшла в дім, бо цілий день простирчиш надворі, — попередила я.

Кішка не завдала собі клопоту якось відреагувати на моє застереження. Натомість потерлася об Хлоїні чорні колготи, всілася в її ноги і заходилася ретельно вилизувати пухнасту дупу.

— Фу, — скривилася Мейв.

— Ну кайф, тепер доведеться оббирати із себе котячу шерсть, — обурено тупнула ногою Хлоя.

— Зараз принесу валик, — зголосилась я. Встала з гойдалки, покоцала кішку, доки та не перевернулася догори пузом. — Кому ще ранкового винця?

— Є така стара приказка, — мама жартома тицяє сестру в бока, — «шардоне — найважливіша поживна речовина».

Десь на другій годині церемонії прощання мій теплий і затишний алкогольний туман починає розвіюватися. Але мені не хочеться зараз бути тут, у похмурій залі з павичами на шпалерах, не хочеться стояти навпроти лискучої металевої урни, приймати співчуття та вислуховувати розповіді про те, якою золотою людиною був Саймон Волтон.

До мене приходить усвідомлення, що нових історій уже не буде. Мій чудовий, неймовірний, добросердий, трішечки роззявкуватий татко помер. Все, його більше немає. А нам залишилися тільки спогади, які ніколи не зможуть заповнити порожнечу, що утворилася по його смерті.

— Не уявляю, що ми будемо робити без дядечка Саймона, — каже моя кузина Несса, колисаючи на руках немовля. Її чоловік тим часом коськає старшенького — трирічного хлопчика з краваткою-метеликом.

Татко завжди носив метелика.

— Вони з Карен залюбки погоджувалися раз на місяць поняньчити Вілла, щоб ми могли сходити на побачення.

— Так, татко обожнював ваших малят, — киваю я.

Ні для кого не секрет, що батьки мріяли про велику галасливу родину. Власне, тому й купили занедбаний вікторіанський будинок на вісімнадцять кімнат. І облаштували в ньому їдальню на добрі двадцять душ. Мейв слухняно виплodiла їм онучку, а потім розлучення й грандіозна юридична кар'єра поставили на паузу її плани з дітонародження.

А я... А що я? Я, очільниця найкращої, бляха, публічної бібліотеки в радіусі кількох кілометрів, хріначу день і ніч, щоб вибити фінансування на нові книжки, проекти та послуги. Але до шлюбу та дітей я зараз не ближче, ніж була в тридцять. А тридцять мені виповнилося... Бля, та й давненько.

Нессина мала висолоплює язика й дує, видаючи смішний звук і бризки слини. Дитина неймовірно задоволена своєю витівкою.

— А божечки, — сичить кузина.

Я простежую за її поглядом і бачу: Вілл вирвався з татусевих рук і намотує кола біля постаменту, на якому стоїть урна з прахом.

— Ану потримай її, — Несса вручає мені малу. — Матуся мусить тихо й делікатно врятувати ситуацію.

— А знаєш, — звертаюся я до крихітки, — якби твій братик перевернув урну, мій татко попосміявся б. Кажу тобі, він би був у захваті.

Дівчинка по-совиному кліпає, уважно вивчаючи мене бездонними блакитними очима. Голівку з білим пушком прикрашає великий рожевий бант. Манюня простягає заслинений кулачок і черкає пальчиком по моїй щоці.

Беззуба усмішка тішить мене не менше, ніж зачудоване хихотіння, що долинає звідкись з області пухкого пузеняти. Мене сповнює живе, іскристе щастя.

— Порядок, кінець світу скасовується, — звітує Несса. — О-о-о, ти їй сподобалася!

Кузина забирає доцю. Ловлю себе на думці, що відразу ж починаю скучати за малою хихотункою, за її теплом і приємною вагою на руках. Трохи спантеличена, спостерігаю, як молода сім'я переходить далі, до моїх мами та сестри.

Я чула, достатньо один раз вдихнути немовлячий запах, щоб запустився жіночий біологічний годинник. Ну, гаразд, але ж не на батьковому похороні?! Це вже зовсім ні в які рамки не лізе.

Авжеж, я хочу власну сім'ю. Просто завжди... відкладала це на потім. Потім, коли закінчу коледж. Потім, коли знайду роботу. Потім, коли повернуся в рідне місто і влаштуюся в бібліотеку, як і мріяла. Потім, коли знайду для бібліотеки нове нормальне приміщення. Потім, коли...

Але ж я не молодію. І мої яйцеклітини теж. Якщо я справді хочу власну сім'ю, то братися до справи потрібно зараз.

Бляха-муха.

Базові інстинкти таки взяли гору, бо я мимоволі почала оцінювати кандидатуру Бада Ніклбі, який саме підійшов висловити співчуття. Бад, худий як тріска, не визнає іншого одягу, — лише комбінезон. Ще він носить окуляри — о, вже є один збіг! — дарма що круглі, як у Джона Леннона. Але довгий сивий хвіст та всім відомий намір вийти на пенсію й побудувати в Монтані повністю автономний бункер... Ох, Бадів рейтинг безнадійний.

Ні, мені потрібен хтось молодший. Хтось, готовий пліч-о-пліч зі мною пройти через усі муки, пов'язані з народженням та вихованням дітей. І бажано той, хто живе неподалік — чи принаймні там, де є супермаркети.

Від цокання біологічного годинника мене відволікла поява Нокса та Наомі Морганів. Торік бородань Нокс, затятий місцевий холостяк, по вуха втріскався в наречену-втікачку, яку доля занесла в Нокмаут. На диво, ці двоє змогли втілити в життя те саме щемке «довго й щасливо», про яке я з таким трепетом читала в дитинстві... і в юності... та й, нема де правди діти, минулого тижня.

До речі, про базові інстинкти: із насупленого Нокса в костюмі та недбало зав'язаній краватці точно вийде хороший татусь.

З-за Нокса вигулькує його рідний брат Неш, широкоплечий полісмен у формі. Він владно стискає руку своєї нареченої — стильної красуні Ліни.

Так, Нокс і Неш — потенційні виробники сперми космічної якості.

Силоміць перериваю цей потік репродуктивних фантазій.

— Народ, дякую, що прийшли, — кажу.

Брюнетка Наомі така ніжна й жіночна в темно-синій вовняній сукні та з акуратною хвилястою укладкою. Від неї пахне лимонною поліроллю, і це викликає в мене усмішку. Для Наомі прибирання — це панацея від стресу й нудьги, це її мова любові. Відколи Наомі координує роботу з громадськістю, наша бібліотека аж сяє від чистоти.